

Tekniska högskolan

Östra stations perronger med Engelbrekts folkskola i bakgrunden. Foto 1920-talet, Svenska Dagbladet. Stockholms stadsmuseum.

Kungliga Tekniska Högskolan uppfördes 1914-17 på djurgårdsmark i kanten av Lill-Jansskogen, alldeles norr om Valhallavägen. Arkitekt var Erik Lallerstedt. Platsen framför entrén pryds av Carl Milles fontänskulptur Industrimonumentet, ett reliefdekorerat brunnskar gjutet i brons.

En hel rad av vetenskapliga tekniska institutioner flockas numera kring de ursprungliga byggnaderna. Här var för övrigt Sveriges första atomreaktor i drift under åren 1954-70. Lill-Jans, som även givit namn åt Lill-Jansplan, var ett av de många hovjägarboställen varifrån de kungliga jaktmarkerna på Djurgården bevakades sedan 1600-talet.

Östra station är utgångspunkten för den smalspåriga Roslagsbanan. Den nuvarande stationsbyggnaden, som delvis är inbakad i ett stort hyreshus, är ritad 1932 av arkitekt Albin Stark. Den ersatte ett äldre stationshus av trä för den år 1885 öppnade järnvägen till Rimbo. Till det nyanlagda villasamhället Djursholm öppnades en särskild linje, Djursholmsbanan, som 1895 blev

Sveriges första elektriska järnväg för persontrafik. Med dess tåg kunde man fram till 1960 komma ända ner till Engelbrektsplan.

Mitt emot stationsbyggnaden reser sig på Valhallavägens södra sida Engelbrektskolan, byggd 1899-1902 efter ritningar av arkitekterna Ernst Haegglund och Konrad Elméus.

Väster om skolan och fram till Odengatan utbreder sig Lärkstaden som byggdes 1908-17. Det kuperade området har en oregelbunden plan som bryter mot det traditionella rätvinkliga gatumönstret. Planens upphovsman, stadsarkitekten Per Olof Hallman, ville här åstadkomma något av medeltidsstadens vindlande gatuperspektiv och organiskt framvuxna stadsbild.

Engelbrektskyrkan tronar i blickfånget på sitt höga berg. Engelbrekts församling hade bildats 1906 och 1910-14 uppfördes kyrkan, ritad av arkitekten Lars Israel Wahlman.

Tunnelbanestation Tekniska högskolan invigdes 1973.